

Zalm

land zijn. Wij hebben voor alles een organisatie. Die raad is zeer actief en slaagt erin om dit onderwerp steeds opnieuw op de agenda te krijgen. Dat is natuurlijk het goed recht van zo'n belangengroep. Ik denk dat dit in andere landen wellicht wat minder goed georganiseerd is en vandaar dat die discussie hier wellicht wat pittiger is dan in andere landen. Dat heeft er wellicht ook toe geleid dat wij bij mijn weten het kortste en meest efficiënte introductiescenario hebben van alle landen. Wat dat betreft durf ik de vergelijking met de introducties in alle andere landen aan.

De heer **De Haan** (CDA): Ik ga er op grond van dit debat van uit dat de minister meer doet in het informele beraad. Ik neem aan dat hij zal zeggen dat het Nederlandse parlement voor frontloading is en dat hij er tegen is, maar dat hij de boodschap in ieder geval zal doorgeven. Ik zou willen dat deze minister, die toch tamelijk eigenzinnig is, daar nog eens over nadent, want je kunt zaken ook heel soepel brengen. Frontloading heeft voor- en nadelen, dat kunnen wij niet ontkennen. De minister heeft een paar goede argumenten, maar hij moet de argumenten van de Kamer en het MKB ook goed tot zich door laten dringen, want dat zijn eveneens heel reële argumenten. Dat kan niemand ontkennen. Ik ga ervan uit dat de minister in Ecofin-verband de voordelen van frontloading breed zal uitmeten.

Minister **Zalm**: De ministers kennen alle argumenten die er zijn voor frontloading. De Europese detailhandelclub – ik weet niet meer precies hoe die heet – heeft alle ministers een brief gestuurd. Daarin heeft de Nederlandse detailhandel weer een voortrekkersrol. Wat dat betreft is het een soort verlengstuk van de Raad voor de Nederlandse detailhandel. Wij mogen er ook enigszins trots op zijn dat wij zo'n prominente rol spelen in Europa. In ieder geval zijn die argumenten zijn bekend en daarover gaan wij van gedachten wisselen. In een informele bijeenkomst moet ik alle relevante feiten melden die ik vanuit Nederland te melden heb. Verder vind ik dat wij daar van gedachten moeten wisselen. Wij moeten meningen en feiten uitwisselen. Dat moet het nut zijn van een informele bijeenkomst.

Het is geen moment om standpunten te verkondigen namens de Nederlandse regering.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt van 12.20 uur tot 13.20 uur geschorst.

□

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Van Ardenne-van der Hoeven tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Verhagen in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa.

Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, op dinsdag 19 september te 15.00 uur de minister van Financiën in de gelegenheid te stellen de begroting voor 2001 aan te bieden.

Ik stel voor, de algemene beschouwingen te houden op woensdag 20 september te 11.00 uur en donderdag 21 september te 10.15 uur met voortzetting – zo nodig – na 23.00 uur.

Verder stel ik voor, de spreektijden als volgt vast te stellen: PvdA en VVD 45 minuten, CDA 35 minuten, D66 en GroenLinks 25 minuten, SP 20 minuten en RPF, SGP en GPV 15 minuten.

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 26, 27 en 28 september:

- het wetsvoorstel Wijziging van enkele artikelen van de Comptabiliteitswet houdende onder andere de verdere invoering van het batenlastensysteem als begrotingsstelsel bij het Rijk en de invoering van een

interne begrotingsreserve (Zevende wijziging van de Comptabiliteitswet) (26974);

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen en van Titel 7.10 van het Burgerlijk Wetboek ter uitvoering van de EG-richtlijn inzake de bewijslast in gevallen van discriminatie op grond van geslacht (27026);

- het wetsvoorstel Wijziging van de wet van 22 december 1994 tot nadere wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet, de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Stb. 957) in verband met de verhoging van de kinderbijslag met ingang van 1 januari 2000 alsmede wijziging van een aantal andere wetten (27095);

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet privatisering ABP inzake de rechtspositie van personeel in dienst van door de gemeente voor het verzorgen van onderwijs in allochtone levende talen gesubsidiëerde rechtspersonen die niet een school in stand houden (26935);

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet giraal effectenverkeer (27164);

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet identificatie bij financiële dienstverlening 1993 (27001).

Ik stel voor, volgende week woensdag om 10.15 uur te beginnen en op donderdag tot uiterlijk 23.00 uur te vergaderen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Dankers.

Mevrouw **Dankers** (CDA): Voorzitter! In mei en eind juni hebben wij een aantal keren met het kabinet beraadslaagd over de financiële verantwoordingen om daaraan meer aandacht te kunnen besteden. Het probleem bij het begrotingsdeel volksgezondheid is dat het overgrote deel ervan premiegefinancierd is en dat de financiële gegevens daarover pas later ter beschikking zouden komen. Minister Borst en minister Zalm hebben beiden in die debatten toegezegd dat wij ruim voor Prinsjesdag een verantwoordingscomponent van de Zorgnota zouden ontvangen om te bespreken.

Voorzitter

Wij zouden graag per brief van het kabinet willen vernemen of deze financiële verantwoording van de Zorgnota ons nog op tijd zal bereiken en wel bij voorkeur bij ommekomst, omdat volgende week de laatste gelegenheid is om voor Prinsjesdag de "gehaktdag" voor volksgezondheid te kunnen houden. Tot op heden hebben wij wel de rapportage over de wachtlijstenaanpak ontvangen, maar nog niet de financiële verantwoording.

Voorzitter! Ik doe dit verzoek mede namens de collega's Van Blerck-Woerdman, Oudkerk en Van Vliet.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Ik neem aan dat men goed heeft gehoord dat de financiële verantwoording tijdig voor de algemene beschouwingen hier moet zijn.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hindriks.

De heer **Hindriks** (PvdA): Voorzitter! Ik verzoek u het verslag van het algemeen overleg over harmonisatie en het zelfstandigenbegrip voor een tweeminutendebat op de agenda van de Kamer te plaatsen. Er is geen haast mee.

De **voorzitter**: Ik zal de Kamer op een later tijdstip daarover een voorstel doen.

Het woord is aan de heer Atsma.

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie zou de regering graag een brief willen vragen met betrekking tot de wijze waarop de financiering van de lokale en regionale omroepen nu wordt geregeld, dit naar aanleiding van de besluitvorming in juni in deze Kamer en de onduidelijkheid die kennelijk opnieuw is gerezen, althans afgaande op wat wij horen van de zijde van OLOM, de organisatie van de lokale omroepen, en ROOS, de organisatie van de regionale omroepen. Wij willen graag van het kabinet weten hoe dat gaat opereren ten aanzien van de financiering voor dit jaar en de jaren daarna.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de

vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht (Wet openstelling huwelijk) (26672);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (adoptie door personen van hetzelfde geslacht) (26673).**

(Zie vergadering van 6 september 2000.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De **voorzitter**: Degene die ik het woord wil geven, zie ik op dit moment niet.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Ik wijs de woordvoerders erop dat zij wel moeten opletten wanneer de middagvergadering begint. Ik geef het woord aan de heer Dittrich. Hij en ook de andere woordvoerders weten dat de spreektijd in de tweede termijn geacht wordt ongeveer eenderde te zijn van die in de eerste termijn.

□

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! Ik heb naar de draadomroep van de Tweede Kamer geluisterd en op het bandje werd aangegeven dat eerst het debat over de frontloading euro zou worden gehouden en daarna pas het debat over de wetsvoorstellen openstelling huwelijk en adoptie door personen van hetzelfde geslacht. Dat was de reden waarom ik iets verlaat was.

De **voorzitter**: Het debat over de frontloading euro was geprogrammeerd om 11.30 uur. Sterker nog, het stond eerst geprogrammeerd om 10.15 uur.

De heer **Dittrich** (D66): Op het bandje van de Kamer stond dat eerst het debat over de frontloading euro

zou worden gevoerd en ik zie dat anderen dat ook zo hebben begrepen.

De **voorzitter**: Ik ga niet met u in discussie over deze procedure, maar op het bandje stond dat de Kamer vanochtend zou beginnen met het debat over de frontloading euro en daarna over deze twee wetsvoorstellen. Dat was dus vanaf 10.15 uur.

De heer **Dittrich** (D66): Wat ik wil zeggen, is dat dat bandje ook na 12.00 uur nog op stond, zodat ik dacht dat er eerst een ander debat zou zijn.

Mevrouw de voorzitter! Ik dank de staatssecretaris hartelijk voor zijn zorgvuldige en overtuigende beantwoording met uitzondering van enkele punten en daarop zou ik nog even willen ingaan, nadat ik ben ingegaan op het principiële karakter van dit debat, waarin wel een groot verschil van benadering is gebleken tussen de christelijke partijen en de andere fracties, waaronder die van D66.

De heer Van der Staaij heeft geredeneerd vanuit de ordening van de Schepper en heeft interpretaties geuit volgens zijn eigen geloof. Zijn conclusie was dat het wezenskenmerk van het huwelijk wordt aangetast wanneer twee mannen of twee vrouwen zouden mogen trouwen, zoals het wetsvoorstel regelt. Met alle respect voor het standpunt van de heer Van der Staaij merk ik toch op dat er ook diepgelovige christenen zijn die wel degelijk voor openstelling van het huwelijk pleiten, ook in mijn partij. Voor D66 is het wezenskenmerk van het huwelijk anders; het is een door de wet erkende verbintenis tussen twee mensen die jegens elkaar verantwoordelijkheid willen dragen. Wat D66 betreft is het geslacht of de seksuele geaardheid van die twee mensen niet relevant.

Inzake het wetsvoorstel openstelling huwelijk wil ik nog slechts een opmerking maken. Als gevolg van het feit dat Nederland op dit punt voorop gaat lopen – ik constateer dat met vreugde – kan het voorkomen dat twee getrouwde mannen of vrouwen in het buitenland last ondervinden van de zogenaamde hinkende rechtsverhoudingen. Ik vind dat de Nederlandse overheid het aan zichzelf verplicht is om zulke paren die in Nederland getrouwd zijn en in het buitenland wonen niet alleen een